

SOUČINNOST S ORGÁNY TERITORIA PŘI TÝLOVÉM ZABEZPEČENÍ BOJOVÉ ČINNOSTI

V počátečním období války zákonitě dojde ke styku svazků s orgány teritoria, a to v různých situacích a etapách pohraničního sražení. K potřebě zabezpečit polní vojska v součinnosti s orgány teritoria může docházet v podstatě ve třech případech: při překrytí stání hranice částí sil prvosledových svazků, při pohraničním sražení na vlastním území a při přesunech z hloubky přes teritorium státu.

Nejnunější bude součinnost na úseku zdravotnického zabezpečení, při doplňování spotřeby pohonných hmot a pak na úseku dopravy a přesunů vojsk.

Ke zdravotnickému zabezpečení

Při překrytí stání hranice můžeme předpokládat zdravotnické ztráty v hodnotě do 5 % počtů bojujících vojsk za den. Při boji v příhraničním pásmu můžeme kalkulovat s rozmezím zdravotnických ztrát při boji bez použití ZHN do 5 až 10 %, při použití ZHN od 15 do 25 % počtů bojujících svazků za den.

Zdravotnické ztráty za přesunu z hloubky teritoria mohou být značně rozdílné. Při vedení boje bez ZHN mohou činit okolo 3 %, při použití ZHN mohou být značně vyšší.

První pomoc (co nejdříve po zranění) a první lékařskou pomoc (do 2—4 hodin po zranění) si poskytnou svazky svými organickými zdravotnickými silami a prostředky. Stejně tak odsuny raněných do dalších zdravotnických zařízení si mohou svazky zabezpečit téměř vlastními prostředky. I při posílení zdravotnickými odsunovými prostředky budou svazky využívat dopravních a v krajním případě i bojových vozidel tak, abychom odbornou pomoc mohli poskytnout nejpozději do 6—8 hodin po zranění.

Polní zdravotnické etapy pro poskytování odborné lékařské pomoci jsou určeny především k zabezpečení útočné činnosti na území nepřítel.

Pro poskytování odborné lékařské pomoci v příhraničním pásmu můžeme počítat s tzv. dočasnými lékařskými ošetrovacími středisky (DLOS) a s pomocnými vojenskými nemocnicemi (PVN). V hloubce teritoria můžeme využít zejména odsunových nemocnic ministerstva zdravotnictví (ON MZd) a vojenských nemocnic (VN).

Dočasná lékařská ošetrovací střediska v příhraničním pásmu můžeme rozvinout péčí státní zdravotnické správy zpravidla s využitím objektů, sil a prostředků léčebných zařízení ústavů národního zdraví nebo jiných vhodných objektů ve vzdálenosti 20—40 km od státní hranice. Sem budou svazky a útvary odsunovat raněné vlastními prostředky.

Pomocné vojenské nemocnice můžeme rozvíjet v příhraničním pásmu i v hloubce teritoria na bázi léčebných lázeňských nebo rekreačních zařízení vojenské správy.

Odsunové nemocnice ministerstva zdravotnictví jsou v podstatě civilní léčebné ústavy rozvíjené ve prospěch ozbrojených sil ČSSR s různou dobou pohotovosti. V každém kraji můžeme využít vojenskou nemocnici s průměrnou kapacitou 500 lůžek.

Vzhledem k tomu, že zde půjde jak o zdravotnická zařízení vojenská (teritoriální), tak i civilní, která nedisponují potřebnými spojovacími a odsunovými prostředky, popř. znalostmi problematiky polních vojsk, velkou úlohu při jejich využívání bude hrát dokonalá a všestranná součinnost mezi veliteli polních vojsk a příslušníky zdravotnických zařízení. Tato součinnost bude nutná jak v příhraničním pásmu, tak i v hloubce teritoria státu. Na teritoriu jde především o součinnost při zajištění informací o hygienickoepidemiologické situaci, upřesňování odsunů do určených teritoriálních zařízení a poskytování pomoci při vzniku hromadných ztrát u útvarů a svazků, zvláště po skupinových úderech ZHN, které nejsou schopny svazky nebo útvary zlikvidovat svými silami a prostředky.

K materiálnímu zabezpečení

Při současném stupni motorizace armády jedním z rozhodujících materiálních prostředků jsou pohonné hmoty a maziva. Při překrytí státní hranice předpokládáme spotřebu u kolové techniky ve výši 0,1 až 0,15 náplně, u pásové techniky od 0,15 do 0,25 náplně. Zásoby PHM v mírových posádkách v pásmech jednotlivých svazků krytí této předpokádané spotřeby plně zabezpečují. Vzhledem k tomu, že teritorium počítá s využitím v posádkách ponechaných zásob pro polní vojska po celou dobu jejich činnosti v příhraničním prostoru, svazky a útvary odčerpávají tyto zásoby bez omezení až do úplného přechodu na polní zásobovací systém. Jen při zničení nebo při nadměrném čerpání zásob bude nutné, aby svazek cestou armády a frontu vyžádal od vojenského okruhu přísun dalších zásob železniční letučkou do určeného posádkového skladu PHM.

Spotřeba PHM při boji v příhraničním pásmu se může pohybovat od 0,15 do 0,25 náplně u kolové a od 0,3 do 0,5 náplně u pásové techniky.

Boj v příhraničním pásmu může trvat krátkou dobu, nebo může přerůst v několikadenní vleklou bojovou činnost a vést nejen k vyčerpání, ale i ztrátě nebo zničení zásob zanechaných v posádkách a v dalších zdrojích.

Zásoby z posádek mírové dislokace si útvary a svazky odebírají ve vlastní působnosti samostatně, z cizích posádek je mohou odebírat jen s vědomím původního uživatele, popř. likvidační komise v posádce. Odběry z vyčleněných zásob PHM ve skladech PHM vojenského okruhu, v distribučních skladech n. p. BENZINA a ve skladech federálních hmotných rezerv organizuje velitelství frontu nebo z jeho pověření příslušná armáda.

Ve všech případech půjde o odběry PHM na šekovou žádanku nebo zúčtovací list. Jen v případě bezprostřední hrozby, že nevyčleněné zdroje zásob PHM, vojenské i civilní, zachvátí nepřítel, je nejen povoleno, ale i povinností všech velitelů tyto zdroje vyčerpat pro vlastní potřebu, nebo v krajním případě je zničit i bez souhlasu příslušného vojenského nebo civilního materiálního hospodáře.

Náročným úkolem je zabezpečení přesunů svazků a útvarů přes území okruhu. Spotřeba PHM při přesunu na 100 km se může pohybovat u kolové techniky mezi 0,2—0,25 náplně, u pásové techniky mezi 0,4—0,5 náplně PH. Všechny svazky, útvary a zařízení za přesunu přes teritorium okruhu budou vyčerpány plnými mocemi k odběru PHM ve jmenovitě předem určených zdrojích. Těmito zdroji mohou být jednotlivé okruhové sklady, sklady federálních hmotných rezerv (FHR) nebo zvlášť pro tento účel zřízená výdejní zařízení služby PHM na železničních stanicích teritoria, která obsluhují síly skladů PHM okruhu. Přitom svazky a útvary, které mají cisterny, budou PHM odebírat v okruhových skladech a ve skladech federálních hmotných rezerv. Ostatní útvary a zařízení budou odebírat PHM do malých obalů ve vybraných železničních stanicích.

Jednotlivá vozidla a skupiny do 10 vozidel mohou na šekové žádanky odebírat PHM v etapních stanicích na určených automobilních silnicích a v posádkových výdejních, která budou po odchodu vojsk v činnosti nebo v nich budou pracovat likvidační skupiny.

Z toho vyplývá, že teritorium může pro zásobování polních vojsk PHM využít zásob ponechaných v posádkách, vlastních zásob, sil a prostředků okruhových skladů PHM a vyčleněných zásob ve skladech FHR.

Vzhledem k tomu, že týl vojenského okruhu nemá automobilní dopravní útvary a jednotky pro přepravu PHM a že železniční nádržkové vozy budou v této době plně využity k vývozu PHM za vojsky frontu, nemůžeme počítat s přísunem materiálu PHM podle zásady, že nadřazený přísunuje materiál podřízenému. Svazky a útvary se musí proto orientovat zásadně na odběry v určených zdrojích vlastními dopravními prostředky. Při odběrech z posádek musíme počítat s výpadkem elektrického proudu nebo s jinou poruchou stacionárních zařízení skladů PHM. Vozidla jedoucí pro PHM musíme vybavit vlastním motorovým čerpadlem, nebo do skupiny vozidel zařadíme automobilní cisternu schopnou čerpat PHM z pozemních nádrží. Ve zvláštních případech může se přesunující svazek nebo samostatný útvar napojit na odběr PH ze státního produktovodu. Vzhledem k tomu, že výdejní zařízení na produktovodu bude zřizovat obdobně jako na železnici vojenský okruh, bude forma odběru PH shodná jako v jiných zdrojích s rozdílem, že výdejní zařízení bude připraveno výhradně pro plnění automobilních cisteren a převozných nádrží.

Pokud se týká proviantního zabezpečení, počítáme s tím, že polní vojska se budou po zaujetí přikrytí státní hranice a po zahájení bojové činnosti nejméně

dva dny zásobovat odběry tvrdého proviantu ze zásob zanechaných ve stálých posádkách. Proviant z posádek budou odebírat nejen útvary, které v nich proviant zanechaly, ale i útvary a svazky, které do těchto prostorů přišly. Maso a chléb, pokud nebudeme moci čerpat z posádek, budeme odebírat ze zásob, které jsou u svazků vyváženy nad stanovené zásoby.

Útvary a svazky na přesunu z hloubky teritoria zabezpečíme proviantem z posádkových výdejen proviantu, zřizovaných péčí okruhového skladu proviantu materiálu a jeho poboček v určených posádkách.

Obdobně i ve výstrojním zabezpečení budeme v prvním pořadí využívat všechny dostupné zásoby na teritoriu s cílem zachovat pohyblivé zásoby výstroje v plném rozsahu pro zabezpečení bojové činnosti na území nepřítelů. Pro jednotlivé svazy můžeme vyčlenit určité mírové posádky, ze kterých mohou podřízené svazky a útvary odebírat výstrojní materiál. Pro motostřelecký svazek můžeme v přifrontovém pásmu počítat s odběrem materiálu z mírových posádek do výše 1500 souprav a pro tankový svazek do 1200 souprav výstroje.

Svazky a útvary za přesunu přes teritorium okruhu budou čerpat zásoby z vyčleněných mírových posádek až do vyčerpání zásob. Mimo to se těmito svazkům a útvarům dávají k dispozici místa civilních a vojenských zařízení k praní prádla, chemickému čištění a k opravám materiálu.

Ve zvláštních případech můžeme svazku či útvaru povolit odběr materiálu přímo v okruhovém skladu nebo v jeho pobočce, nebo ze zásob soustředěných ve výstrojních opravárnách.

K zabezpečení dopravy a přesunů vojsk

Vojenská doprava a přesuny vojsk na teritoriu státu v první řadě využívají síť určených automobilních silnic připravených už v míru a za branné pohotovosti obsluhovaných kontrolními pořádkovými stanovišti (KPS) a vybavenými etapními stanicemi.

Síť těchto sil a prostředků teritoria umožňuje s využitím KPS

- upřesňovat jízdu jednotlivých proudů i samostatných vozidel podle výpisů z plánů přesunů a podle potřeb vzniklé situace,
- zabezpečovat operativní změny plánovaných přesunů, předávat proudům nařízení a přebírat od nich hlášení,
- informovat proudy o stavu sjízdnosti silnic, o radiační situaci na nich, o vhodných místech pro zastávky, odpočinek, speciální očistu, možnostech využití etapních stanic apod.,
- pomocí směrníků regulovat provoz na určené automobilní silnici a na vytyčených objížďkách vzniklých překážek,
- sledovat a zaznamenávat čísla proudů a počet projíždějících vozidel a podávat o tom zprávy.

Síť etapních stanic umožňuje zejména jednotlivým vozidlům a malým skupinkám vozidel poskytovat zdravotnickou a technickou pomoc, zásobovat PHM a zabezpečit teplou stravou.

Na teritoriu některých krajů zkvalitňují silniční pořádkovou službu na určených automobilních silnicích silniční pořádkové prapory KSVD. Tyto prapory však neopravují a neudržují organickými prostředky silnice. Tento úkol

zabezpečují orgány jednotného řízení dopravy a obnovy silnic. Nemají také prostředky pro rozvinování etapních stanic.

Síť určených automobilních silnic je označena shodně se silničním dopravním plánem. Vytýčují je vyčleněné síly okresních správ silnic ve spolupráci s orgány VB okresu podle zpracované dokumentace. Silniční dopravní plán zpracovaný v míru má plnou platnost potud, pokud si vzniklá nová situace a úkoly nevynutí změny. Pro kontrolně pořádková stanoviště se vydává upřesněný výpis vždy na 24 hodin. Podle tohoto výpisu KPS řídí a sleduje přesuny na svém stanovišti. Skutečné plnění hlásí KPS po linii orgánů vojenské dopravy.

Závěrem chci zdůraznit, že možnosti využívání prostředků teritoria k materiálnímu, zdravotnickému, dopravnímu a jiným druhům týlového zabezpečení svazků a útvarů polního sledu jsou značné. I když těžiště vztahů a součinnosti je na vyšších stupních, přesto i součinnost svazků a útvarů s orgány teritoria není zanedbatelná. Zejména v případech nebezpečí z prodlení a nutnosti rychlého poskytnutí pomoci svazkům.

Základním předpokladem využití prostředků teritoria je jejich znalost. Svazek musí vědět s kým, jak a kde navázat potřebnou součinnost, aby je mohl využít. Proto k osvětlení této problematiky jsem chtěl přispět i v tomto článku.